

el món de Subirachs

per Cesàreo Rodríguez-Aguilera

MÓN DE SUBIRACHS. Amb dibuixos de Subirachs i textos de diversos autors. «Els llibres de les quatre estacions», Edipoies, SA, Eumo, Vic, 1984.

Hi ha, efectivament, un «món de Subirachs», un món de línies, de formes, de colors, de volums, d'espais, d'idees —de les idees implícites o manifestes en qual-sevol obra d'art— producte del seu treball. Un món viu que ens envaeix —i que forma part de nosaltres— des dels carrers o de les places, des de les cases, des dels llibres. Subirachs dibuixa, grava, pinta, esculpeix. «L'home nu es va vestir de llum.» La seva fràgil aparença projecta una força còsmica que ens enriqueix i que ens neguiteja al mateix temps, potser perquè «cap meravella no ens basta»; d'igual manera com el mètode científic augmenta, d'una manera esbalaiadora, el nostre coneixement al mateix temps —i en la mateixa mesura— que la nostra ignorància. Però així com «l'art és l'erotisme de la història», l'obra de Subirachs —a la qual avui s'afegeix aquest llibre— és l'erotisme —una part de l'erotisme, és clar— del nostre món d'avui.

L'obra, editada amb senzillesa i amb elegància, en la qual figuren textos de dinou escriptors emparellats amb cinquanta dibuixos del món de Subirachs, és un recordatori i un resum, a través dels capítols més recents i més madurs, de la seva ja llarga història. Un recordatori de la seva tradició actualitzada, dels seus laberints i dels seus símbols, de les seves evocacions d'homenatge, de les seves torres de Babel, de les seves formes projectades (a la velocitat de la llum) cap a l'infinit o des de l'infinit, del sentit nou dels objectes usuals, del sexe símbol, de la geometria viva... Hi ha una tossuderia en la reiteració. I és que «quan es té idees, cal insistir-hi».

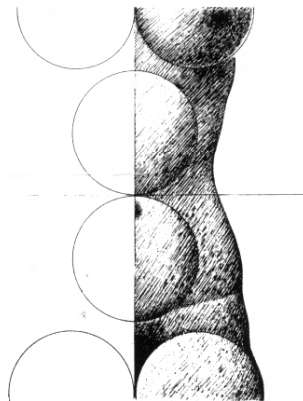
És possible que parlar sobre l'art sigui una tautologia, puix que «la idea artística i l'art són la mateixa cosa». El nostre esforç, doncs, pot ésser inútil a menys que sigui conscient que només es tracta d'una aproximació. Els textos del llibre —afortunadament— no proven d'oferir-nos o de traduir-nos les idees de l'obra plàstica, perquè tenen consciència que l'obra ja

Un dels dibuixos del llibre: *La malenconia, homenatge a Dürer.*

parla ella mateixa. Es pot començar pensant «en el martiri de la pedra tallada» o en les raons de la tria del marbre «com el cor de la història», però en tot cas cal no oblidar que el resultat final de l'obra plàstica és «el signe de la idea». Resultat que pot portar-nos —i en això trobem més properes algunes cultures orientals— a la conclusió que dibuix (o forma artística) i escriptura són la mateixa cosa, encara que estiguem més avesats a llegir l'una que l'altre.

El món de Subirachs és la conseqüència del fet que ell hagi arribat a ésser un dels nostres artistes (escultor en primer lloc però tota la resta al mateix temps) més artesans i més cultes. L'home apareix quan l'homínid comença a preguntar. «La consciència de la mort i l'erotisme...» i moltes altres coses, naturalment. Ho diu Edgar Morin, però potser ja ho teníem pensat o assumit abans de llegir-ho: «La veritat no

La balustrada andrògina.

Sense títol.

és cap indret: dogma, partit, església, ideologia, país. Només l'home enfrontat amb la realitat de la natura i del seu pensament és el lloc relatiu de la veritat i de l'error.»

El món de Subirachs és un món d'idees que poden ésser acariciades amb els ulls i amb les mans, que ens en suggereixen d'altres perquè ens inquieten i ens commouen. El llibre d'avui és un excellent vademècum d'aquest conjunt de profunda eufòria, la senda adequada del qual (o, si més no, la que nosaltres volem i desitgem) se'ns enduu, amb ell i amb la seva referència, per «l'art i el pensament i l'amor, per la creació i la contemplació, per l'enteniment del món», en uns moments d'amenaques no sense fonament de «silenci sideral».